

ANHÖRIGSTÖD

ÖVERSYN AV ANHÖRIGSTÖD OCH UTREDNING AV MÖJLIGHET ATT INFÖRA KUNDVAL INOM ANHÖRIGSTÖD

ÄLN 2023-00085

2023-08-28

Magda Tallvid och Therese Råckle

1.	Bakgrund och förutsättningar	2
2.	Nationell anhörigstrategi inom vård och omsorg	2
3.	Anhörigstöd i Nacka kommun	3
4.	Andra aktuella instanser för stöd till anhöriga.....	4
5.	Myndighetens arbete med anhörigperspektiv	5
6.	Hur gör andra kommuner?	5
7.	Slutsatser avseende utveckling av anhörigstöd	6
8.	Förslag på förbättringar.....	7
9.	Kundval.....	8
10.	Källor.....	10
11.	Bilagor	11

1. Bakgrund och förutsättningar

Kommunfullmäktige i Nacka kommun ger äldrenämnden i uppdrag att utveckla anhörigstödet och se över möjligheten att införa kundval inom denna verksamhet under 2023.

Utredningen genomförs av kvalitetsutvecklare på omsorgsenheten samt äldreheten och ska presenteras till enhetschef på omsorgsenheten och äldrehetens senast 31 augusti 2023.

2. Nationell anhörigstrategi inom vård och omsorg

År 2022 publicerade Regeringen en nationell strategi för anhöriga inom hälso- och sjukvård och omsorg. Strategin ska hjälpa kommuner och regioner att stärka anhörigperspektivet i vården och omsorgen och göra stödet till anhöriga mer individanpassat och likvärdigt över landet. Utgångspunkten för strategin är att anhörigas insatser och delaktighet alltid ska bygga på frivillighet. Strategin beskriver gruppen anhöriga som en heterogen grupp med varierande behov och delas in i tre övergripande kategorier:

- I första hand är anhöriga beroende av att välfärdens insatser till hans eller hennes närstående fungerar.
- Därtill önskar många att dessa insatser ges med ett *anhörigperspektiv*. Det innebär att vården och omsorgen av den närstående utförs med beaktande av den anhörigas behov av delaktighet och information, att den anhöriges insatser uppmärksammas och att också dennes behov tas hänsyn till.
- Därutöver kan anhöriga ha behov av stöd för egen del, just i *sin roll som anhörig*. Sådant stöd kan t.ex. bestå i information, utbildning, avlösning, ekonomiskt stöd och samtalsstöd.

Regeringen bedömer att anhörigperspektivet kan behöva stärkas på såväl system- och organisationsnivå som i myndighetsutövning och i utförandet av vården och omsorgen. Vidare framhåller strategin bland annat att vikten av att de anhörigas stöd utförs på frivillig bas samt att stärkt kompetens hos anordnare/utförare är en viktig del i att avlasta anhöriga. Den nationella strategin grundar sig bland annat på rapporter från Socialstyrelsen. I dessa rapporter betonas vikten av att stödet till anhöriga präglas av en proaktiv, individanpassad, förebyggande och uppsökande ansats i arbetet med att uppmärksamma anhörigas behov. Socialstyrelsen bedömer att brister i tillgänglighet, kvalitet och individanpassning av kommuners och regioners stödinsatser begränsar anhörigas förutsättningar att uppnå en god hälsa och levnadsnivå för egen del.

Strategin beskriver att kunskapsläget om omfattningen och kvaliteten på det stöd som kommuner och regioner erbjuder till anhöriga idag är bristfällig. Avsaknad av dokumentation och gemensamma definitioner och arbetssätt gör det svårt att

kartlägga, följa upp och utvärdera stödet. Socialstyrelsen fick i april 2022 uppdrag från regeringen att redovisa hur en kontinuerlig uppföljning av det stöd som kommuner och regioner erbjuder anhöriga kan utformas.

3. Anhörigstöd i Nacka kommun

Lagkrav

Enligt 5 kapitlet 10 § socialtjänstlagen (2001:453) ska kommunen ”*erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionsbinder*”.

Anhörigstödet organisation i Nacka kommun

I Nacka kommun utförs anhörigstödet av anhörigcenter, Valfärd samhällsservice, som är Nacka kommuns kommunala produktion. Uppdragsgivare är omsorgsenheten och äldreheten i Nacka kommun. Anhörigstödet utförs av tre personer: en anhörigkonsulent för närstående till personer som är 65 år eller äldre, en anhörigkonsulent för närstående till personer med funktionsnedsättning och en demenssjuksköterska.

Målgrupp

Målgruppen för anhörigcenter i Nacka kommun är anhöriga till personer som:

- har en långvarig sjukdom,
- har drabbats av psykisk ohälsa,
- är äldre och har svårt att klara sig själv,
- har en funktionsnedsättning (t.ex. nedsatt rörelseförmåga, synskada, hörselskada, kognitiv funktionsnedsättning, kommunikativ eller intellektuell funktionsnedsättning eller psykisk funktionsnedsättning).

Målgruppen för anhörigcenter motsvarar den målgrupp som beskrivs i 5 kapitlet 10 § Socialtjänstlagen.

Stöd som erbjuds

Anhörigcenter erbjuder olika former av stöd till anhöriga:

- enskilda samtal för stöd och rådgivning
- information om hjälp och villkor för stöd
- samtalsgrupper, stödgrupper, föreläsningar och utbildningar
- hjälp av demenssjuksköterska
- mötesplats med anhörigcafé

Anhörigcenter utför även kommunikationsarbete såsom att:

- uppdatera nacka.se kontinuerligt med relevant information
- kommunicera verksamhetens innehåll externt och internt
- marknadsföring för att informera målgruppen om verksamhetens innehåll

- identifiera relevanta kanaler för kommunikation
- eventuell annonsering

För uppdragsbeskrivning, se bilagor.

Hur många tar del av stödet?

Anhörigcenter i Nacka kommun för statistik per anställd. Majoriteten av kontakterna genomförs via telefon. Utöver telefonsamtal erbjuds anhöriga stödgrupper, byråbesök och hembesök. Majoriteten av de anhöriga som har kontakt med anhörigcenter är kvinnor. Totalt har anhörigcenter haft drygt 2000 kontakter med anhöriga under 2022.

	Telefonsamtal	Enskilda samtal/ digitala möten/byråbesök	Hembesök	
Anhörigkonsulent 65+	574 (inkl. stödgrupper)	6	7	
Anhörigkonsulent under 65	613 (inkl. mail och sms)	148		
Demenssjuksköterska	622	77	42	
Totalt	1809	231	49	= 2089

4. Andra aktuella instanser för stöd till anhöriga

- Nacka beroendemottagning erbjuder stöd till anhöriga som lever nära någon som har problem med alkohol, läkemedel, droger eller spel om pengar. Stödet erbjuds individuellt eller i grupp.
- Wemind psykiatri erbjuder anhörigsamtal och involverar anhöriga i vården om den enskilde vill det.
- Habiliteringen vänder sig till anhöriga till personer med funktionsnedsättning och som har behov av en fördjupad samtalskontakt.
- För anhöriga till målgruppen som tillhör LSS finns råd och stöd tillgängligt via Nacka kommun.
- I hälso- och sjukvården finns inte någon bestämmelse motsvarande socialtjänstlagens skrivelse om stöd till anhöriga. Hälso- och sjukvården ska dock arbeta för att förebygga ohälsa och ska i förebyggande syfte uppmärksamma anhöriga som riskerar att drabbas av ohälsa på grund av att de vårdar eller stödjer en person. Hälso- och sjukvården erbjuder stöd och hjälp till närstående i form av till exempel information om hälsotillstånd, behandling och eventuella hjälpmedel, om den som vården avser ger samtycke till det. Närstående och den som vården avser kan be om att få en fast vårdkontakt och en vårdplan för att samordna vårdkontakter. Närstående kan också få stöd i sin egen situation av kontaktsjuksköterskor och kuratorer.

5. Myndighetens arbete med anhörigperspektiv

Uppdraget till anhörigcenter omfattar samverkan med både omsorgsenheten och äldre enhetens handläggare i syfte att vägleda anhöriga. Samverkan mellan anhörigcenter och handläggare på enheterna sker i dagsläget inte med regelbundenhet.

Omsorgsenhetens handläggare inom arbetsgruppen Utredning uppföljning vuxen (UUV) svarar vid varje ny utredning på ett antal egenkontrollfrågor. Några frågor handlar om anhörigperspektivet. Av resultatet för 2022-2023 kan utläsas att handläggare i 95,5% av ärendena beskriver kundens nätverk och viktiga relationer i utredningar. I utredning av nya ärenden beskrivs cirka 80% av kunderna ha anhöriga. I de nya ärenden där den enskilde beskrivs ha anhöriga har handläggare informerat kund om att anhöriga kan få anhörigstöd i 42,6% av ärendena. Motsvarande undersökning inom LSS och äldre finns ej.

6. Hur gör andra kommuner?

I tabellen nedan beskrivs hur anhörigstöd bedrivs i några av Nackas jämförelsekommuner.

	Nacka	Tyresö	Täby	Danderyd
Antal invånare (ca)	105 000	48 000	71 000	32 000
Driftsform	Kommunal utförare med uppdrag från myndighet	Kommunal verksamhet	Kommunal verksamhet	Kommunal verksamhet
Målgrupp för stödet	Anhöriga till någon person med funktionsnedsättning, äldre person eller långvarigt sjuk	Anhöriga till någon person med funktionsnedsättning, äldre person eller långvarigt sjuk	Anhöriga till någon person med funktionsnedsättning, äldre person eller långvarigt sjuk	Anhöriga till någon person med funktionsnedsättning, äldre person eller långvarigt sjuk
Uppdraget omfattar	Enskilda samtal, gruppträffar, föreläsningar, gemensamma aktiviteter, informationsinsatser, samverkar med hälso- och sjukvård, med utförare/anordnare samt föreningar m.fl.	Enskilda samtal, gruppträffar, föreläsningar, gemensamma aktiviteter, samverkar med hälso- och sjukvård, med utförare/anordnare samt föreningar m.fl.	Enskilda samtal, gruppträffar, föreläsningar, gemensamma aktiviteter, informationsinsatser, samverkar med hälso- och sjukvård, med utförare/anordnare samt föreningar m.fl.	Enskilda samtal, gruppträffar, föreläsningar, gemensamma aktiviteter, samverkar med hälso- och sjukvård, med utförare/anordnare samt föreningar m.fl.
Antal anställda	Två anhörigkonsulenter och en demenssjuksköterska	En anhörigkonsulent	En anhörigkonsulent 50%	En anhörigkonsulent och en demenssamordnare

Hur många när anhörigstödet årligen?	Cirka 2000 kontakter	Cirka 450 personer	Ingen statistik	Cirka 300 personer
Kostnad	3 484 000 kr per år	Kostnad för en anhörigkonsulent	Kostnad för en anhörigkonsulent samt ytterligare 150 000 kr i budget	Ej svar

Utredarnas kommentarer utifrån ovan jämförelse:

- Målgruppen för anhörigstöd ser i stora drag likadan ut.
- Jämförelsekommunerna har organiserat anhörigstöd under myndigheten. I Nacka kommun är myndigheten uppdragsgivare till kommunal utförare.
- Kommunerna har olika sätt att föra statistik över hur många anhöriga stödet når. Nacka för statistik över totalt antal kontakttillfällen, en kommun saknar sådan statistik och två kommuner registrerar antal anhöriga som de når. En jämförelse är därför svår att göra.

7. Slutsatser avseende utveckling av anhörigstöd

Utredarnas översyn av kommunens anhörigstöd har resulterat i följande slutsatser.

Nacka kommuns anhörigstöd

Nacka kommun erbjuder anhörigstöd till målgruppen som beskrivs enligt 5 kapitlet 10 § socialtjänstlagen.

Jämförelse med andra kommuner

I Nacka kommun är anhörigstödet organiserat på ett annat sätt jämfört med några av Nackas jämförelsekommuner. I Nacka kommun är myndigheten uppdragsgivare till kommunal utförare. I de jämförelsekommuner som beskrivs i översynen är anhörigstödet en del av myndighetsorganisationen. Utifrån jämförelse med andra kommuner är en slutsats att kommuner för statistik på olika sätt.

Samverkan mellan beställare och utförare

Samverkan mellan anhörigcenter och handläggare på enheterna sker inte med regelbundenhet och följs inte upp systematiskt. Myndigheten följer inte upp i vilken omfattning anhörigstöd erbjuds anhöriga i alla handläggargrupper. I den grupp som till viss del följer upp (handläggare inom UUV) informeras inte alla kunder med anhöriga att kommunen erbjuder anhörigstöd.

Uppföljning

Avsaknad av dokumentation, gemensamma definitioner och arbetsätt gör det svårt att kartlägga, följa upp och utvärdera anhörigstödet. Det gör det också svårt att jämföra stödet med andra kommuner, som till exempel hur många

anhöriga som kommunens anhörigstöd når. Denna slutsats överensstämmer med vad som konstaterats i den nationella anhörigstrategin.

8. Förslag på förbättringar

Utredarnas översyn av kommunens anhörigstöd har resulterat i följande förslag på förbättringar.

Anhörigperspektiv hos anordnare och utförare

Den nationella strategin lyfter att många anhöriga önskar att insatser ges med ett anhörigperspektiv. Det innebär att vården och omsorgen av den närstående utförs med beaktande av den anhöriges behov av delaktighet och information, att den anhöriges insatser uppmärksammas och att också dennes behov tas hänsyn till. Utifrån detta är bedömningen att myndigheten behöver säkerställa att insatser som utförs av anordnare och utförare genomförs med ett anhörigperspektiv.

Detta bör ske genom:

- Information och dialog om anhörigperspektiv med anordnare i kundval
- Vid upphandling av insatser ställer beställare krav på utförare att insatsen utförs med ett anhörigperspektiv
- Anhörigperspektiv hos anordnare och utförare är en del av avtalsuppföljning

Anhörigperspektiv hos myndighet

Den nationella strategin tar även upp betydelsen av att stödet till anhöriga präglas av en proaktiv, individanpassad, förebyggande och uppsökande ansats. Det bedöms vara av vikt att det finns en regelbunden och fungerande samverkan mellan utförare av stödet till anhöriga och handläggare för att stödet till anhöriga ska ha en förebyggande ansats. För att uppnå detta är förslag att kvalitetssäkra och stärka anhörigperspektivet i myndighetsarbetet genom att gruppchef tillsammans med enhetschef skapar en handlingsplan för respektive arbetsgrupp. Handlingsplanen bör innehålla:

- Samverkan med anhörigstöd på grupp- och individnivå
- Hur och när information till anhöriga om anhörigstöd ska förmedlas

Uppföljning av anhörigstöd

Socialstyrelsen fick i april 2022 i uppdrag från regeringen att redovisa hur en kontinuerlig uppföljning av det stöd som kommuner erbjuder anhöriga kan utformas. I beskrivning av uppdraget återfinns att utveckla såväl kvalitativa som kvantitativa metoder liksom indikatorer, mått och nyckeltal för att stödja den önskade inriktningen som beskrivs i den nationella anhörigstrategin. Förslag är att myndigheten inväntar rapport från Socialstyrelsen angående utvärdering och uppföljning av anhörigstöd för att implementera aktuella delar.

Målgrupp anhörigstöd

Under utredningen uppmärksammas att en grupp som inte omfattas av Nackas anhörigstöd är föräldrar till placerade barn. Dessa föräldrar erbjuds till viss del andra insatser, men det kan finnas behov av att utveckla detta stöd. Behovet har inte kunnat utredas inom ramen för aktuellt uppdrag, finns behov av utredning behöver det ske separat.

9. Kundval

Uppdraget innefattar att se över möjligheten att införa kundval för stöd till anhöriga. I dagsläget utförs anhörigstödet av anhörigcenter, Välfärd samhällsservice, som är en del av Nacka kommuns kommunala produktion. En styrprincip i Nacka kommun är särskiljandet mellan finansiering och produktion, vilken nuvarande utformning av anhörigstöd uppfyller. En annan styrprincip i Nacka kommun är att individuella tjänster ska utsättas för konkurrens genom kundval eller upphandling. Detta är inte uppfyllt då anhörigstödet regleras av en överenskommelse mellan myndigheten och den kommunala produktionen. Överenskommelser ska endast användas i undantagsfall och ska vara ett sista alternativ om kundval eller upphandling ej är möjlig. Nedan följer en bedömning av möjligheten att införa kundval för stöd till anhöriga. Som utgångspunkt för bedömningen har en matris för stöd i val av driftsform använts som togs fram i projektet Kundval 2.0.

Öppenhet och mångfald

Om stödet till anhöriga skulle erbjudas via kundval skulle kunden ges möjlighet att välja bland anordnare. I ett kundval där det finns en mångfald av anordnare ökar det kundernas möjlighet att hitta en anordnare som har specifik kunskap och erfarenhet av det stöd den enskilde anhörige har behov av. Detta skulle kunna upplevas som attraktivt för kund, jämfört med att hänvisas till en utförare.

En förutsättning för ett lyckat införande av kundval är att det finns ett tillräckligt antal utförare så att den enskilde anhörige har en valmöjlighet, annars blir det ingen ökad valfrihet för kunden. Inför ett eventuellt införande av kundval behöver en marknadsanalys och dialog med intressenter genomföras. Detta för att undersöka privata aktörers intresse och möjlighet att utföra stöd till anhöriga inom ramen för ett kundval. Att undersöka detta vidare bedöms vara av vikt då många andra kommuner i Stockholm har kommunala alternativ för stöd till anhöriga.

Anhörigstödet erbjuds både individuellt och i grupp, det är de anhörigas behov som avgör formen av stöd. Nuvarande uppdrag till den kommunala utföraren är brett och innehåller många olika aktiviteter och åtaganden. Vid en överskådlig genomgång av nuvarande uppdrag är bedömningen att stora delar av nuvarande uppdrag kan utföras inom ett kundval. För vissa aktiviteter krävs dock en mer djupgående utredning kring om de kan ingå i ett kundval eller inte.

Bästa utveckling för alla

En grundförutsättning för kundval är att kunden kan och vill genomföra ett eget val och därmed välja mellan olika anordnare. Bedömningen är att målgruppen för stöd till anhöriga har förutsättningar att göra ett eget val av anordnare. Ett införande av kundval för stöd till anhöriga skulle stärka de anhörigas möjlighet att välja en anordnare men också själva byta anordnare vid behov.

I den nationella anhörigstrategin framkommer att Regeringen bedömer att anhörigperspektivet kan behöva stärkas på såväl system- och organisationsnivå som i myndighetsutövning och i utförandet av vården och omsorgen. Även i utredningen *Framtidens socialtjänst* där förslag till en ny socialtjänstlag finns, är stort fokus på en förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst. Ovanstående tyder på att stödet till anhöriga kan komma att förändras och att kvalitetskraven på tjänsten därför kan behöva förändras över tid. Kundval kan vara en lämplig driftsform då den uppfyller behov på flexibilitet över tid.

Utifrån Nacka kommuns mål om att erbjuda bästa utveckling för alla bör fråga om målgruppens behov utredas vidare inför ett eventuellt kundval. I den nationella anhörigstrategin nämns att Socialstyrelsen bedömer att brister i tillgänglighet, kvalitet och individanpassning av kommuners och regioners stödinsatser begränsar anhörigas förutsättningar att uppnå en god hälsa och levnadsnivå för egen del. För att kunna erbjuda bästa utveckling för alla och öka tillgängligheten i tjänsten behöver målgruppens behov utredas vidare inför ett eventuellt införande av kundval. Fokus bör vara målgruppens behov och önskemål om till exempel tillgänglighet och mötesformer, för att säkerställa att kvalitetskrav är anpassade efter målgruppens behov.

Stark och balanserad tillväxt

Behoven är gemensamma för ett större antal kunder, vilket är ger en god förutsättning för att införa ett nytt kundval.

Maximalt värde för skattepengarna

En utmaning som finns avseende stöd till anhöriga oavsett driftsform är möjligheten att följa upp insatsen utifrån aspekten att säkerställa att ersättningen motsvarar insats och behov samt att stödet är av god kvalitet och servicen används på ett effektivt sätt. Alla anhöriga som behöver stöd ska kunna få stöd. Utmaningen ligger i att stöd till anhöriga saknar krav på dokumentation och det är inte en behovsprövad insats. Det finns inte heller någon egenavgift kopplad till insatserna. Egenavgift ökar möjligheten att följa upp att kostnaderna stämmer överens med utfört uppdrag. Men att belägga anhörigstödet med egenavgift skulle innebära risk för att anhöriga väljer att inte söka stöd på grund av ekonomiska förutsättningar. Vid ett eventuellt införande av kundval behöver därför en utredning tillsättas för att se över hur uppföljning av antal kunder, ersättningsmodell och checkbelopp ska kunna utformas samt om någon form av

reglering av maximalt antal kontakter behöver införas så att stödet kommer så många som möjligt till del.

Attraktiva livsmiljöer

Ett införande av kundval skulle ge kunderna möjlighet att välja och byta anordnare vid behov, vilket kan upplevas attraktivt för kund.

Slutsats driftsform

Äldrenämnden har fått i särskilt uppdrag av kommunfullmäktige att utveckla anhängstödet och se över möjligheten att införa kundval inom anhängstöd. Utifrån Nackas styrprinciper ska konkurrens ske genom kundval eller upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU). I undantagsfall kan överenskommelse med kommunal produktion upprättas, det är ett sista alternativ i de fall det är nödvändigt för att kommunen ska fullgöra sitt yttersta ansvar. Med utgångspunkt i Nackas styrprinciper är bedömningen att driftsformen för stöd till anhänga behöver utredas vidare.

Bedömningen är att det finns behov av att utveckla insatsen samt möjligheter att införa ett kundval avseende anhängstöd. Fördelarna med att införa ett kundval är bland annat att det ökar den enskilda anhänges möjligheter att välja och vid behov byta anordnare och att det finns en ökad flexibilitet i tjänsten.

Utredningen visar att det också finns vissa utmaningar som behöver utredas vidare inför ett eventuellt införande av kundval. Det handlar bland annat om den ekonomiska ersättningsmodellen, hur intresse och möjligheter ser ut hos privata aktörer att utföra stöd till anhänga inom ramen för ett kundval, vad insatsen ska innehålla samt vilka behov och önskemål målgruppen har.

10. Källor

[Nationell anhängstrategi - inom hälso- och sjukvård och omsorg - Regeringen.se](#)

<https://www.habilitering.se/mottagningar/hitta-mottagning/habiliteringens-anhorigcenter/>

[Nacka Beroendemottagning | Nacka kommun](#)

[Du som är närstående i vården - 1177](#)

[Stöd till anhänga – Vägledning till kommunerna för tillämpning av 5 kap. 10 § socialtjänstlagen \(socialstyrelsen.se\)](#)

II. Bilagor

Bilaga 1 Uppdragsbeskrivning anhörigkonsulent för närstående till personer 65 år eller äldre

Utgångspunkter

Socialtjänstlagen (2001:453) 5 kap. 10§ Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. *Lag (2009:549).*

Mål

Målet med uppdraget är att bedriva anhörigstöd för närstående till personer som är 65 år eller äldre enligt socialtjänstlagen 5 kap 10§.

Målgrupp

Anhöriga som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre.

Krav på tjänsten

Utföraren ska:

- Ta fram aktiviteter och en tidplan i samverkan med äldreheten
- Föra dialog kring innehållet i anhörigstödet på samverkansmöten
- Följa upp i samband med både gruppträffar och vid enskilda samtal om stödet har lett till ett önskat resultat,
- Genomföra informationsinsatser via olika kanaler, efter gemensam prioritering och planering med äldreheten,
- Uppmärksamma nationella anhörigdagen under anhörigveckan,
- Informera om och marknadsföra tjänsten på nacka.se kontinuerligt och övriga sociala medier, efter gemensam prioritering och planering med äldreheten
- Ge råd och stöd till anhöriga,
- Arrangera och hålla i temamöten för anhöriga,
- Planera för och genomföra hälsofrämjande aktiviteter för anhöriga,
- Samverka med äldrehetens handläggare,
- Samverka med föreningar, ideella organisationer och volontärer,
- Samverka med hälso- och sjukvården,
- Samverka med berörda anordnare,
- Samverka med relevanta nätverk

Bilaga 2 Uppdragsbeskrivning anhörigkonsulent för närstående till personer med funktionsnedsättning

Utgångspunkter

Socialtjänstlagen (2001:453) 5 kap. 10§ Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. *Lag (2009:549)*.

Mål

Målet med uppdraget är att bedriva anhörigstöd för närstående till personer med funktionshinder enligt socialtjänstlagen 5 kap 10§.

Målgrupp

Anhöriga som stödjer en närstående med funktionsnedsättning.

Krav på tjänsten

Utföraren ska:

- Ta fram aktiviteter och en tidplan i samverkan med omsorgsenheten
- Föra dialog kring innehållet i anhörigstödet på samverkansmöten
- Erbjuder anhörigträffar för anhöriga till personer med funktionsnedsättning efter gemensam prioritering och planering med omsorgsenheten.
- Genomföra informationsinsatser via olika kanaler, efter gemensam prioritering och planering med omsorgsenheten
- Informera om och marknadsföra tjänsten på nacka.se kontinuerligt och övriga sociala medier, efter gemensam prioritering och planering med omsorgsenheten
- Ge råd och stöd till anhöriga i form av enskilda samtal och i anhörigträffar
- Följa upp i samband med både gruppträffar och vid enskilda samtal om stödet har lett till ett önskat resultat
- Arrangera föreläsningar och andra typer av informationsinsatser för anhöriga till personer med av funktionsnedsättningar
- Genomföra två större temakvällar per år för anhöriga
- Samverka med omsorgsenhetens handläggare för att kunna vägleda anhöriga och deras närstående
- Samverka med föreningar, ideella organisationer och volontärer
- Samverka med hälso- och sjukvården
- Samverka med berörda anordnare och utförare
- Samverka med relevanta nätverk

Bilaga 3 Uppdragsbeskrivning demenssjuksköterska

Utgångspunkter

Demenssjuksköterskan erbjuder råd och stöd till personer med demenssjukdom/kognitiv svikt och deras anhöriga. Syftet med stödet är att öka deras kunskaper om sjukdomen samt minska den psykiska och fysiska belastningen som sjukdomen kan medföra.

Socialtjänstlagen (2001:453) 5 kap. 10§ Socialnämnden ska erbjuda stöd för att underlätta för de personer som vårdar en närstående som är långvarigt sjuk eller äldre eller som stödjer en närstående som har funktionshinder. *Lag (2009:549).*

Mål

Målet med uppdraget är att bedriva stöd för personer med demenssjukdom och deras anhöriga enligt socialtjänstlagen 5 kap 10§ och enligt nationella riktlinjer för vård och omsorg vid demenssjukdom, samt att öka kompetensen om demenssjukdomar.

Målgrupper

Prioriterad målgrupp är:

- Personer med demenssjukdom som bor i ordinärt boende och deras anhöriga

Övriga målgrupper är:

- personer med demenssjukdom/kognitiv svikt och deras anhöriga
- personal som vårdar personer med demenssjukdom

Krav på tjänsten

Utföraren ska:

- Ta fram aktiviteter och en tidplan i samverkan med äldreheten
- Föra dialog kring innehållet i insatserna på samverkansmöten
- Genomföra informationsinsatser genom olika kanaler, efter gemensam prioritering och planering med äldreheten
- Uppmärksamma nationella anhörigdagen under anhörigveckan,
- Erbjuder anhörigcirkel och anhörigträffar för anhöriga som vårdar en närstående med demenssjukdom/kognitiv svikt och som bor i ordinärt boende
- Erbjuder hembesök, enskilda stödsamtal, handledning och rådgivning till anhöriga som vårdar en närstående med demenssjukdom/kognitiv svikt och som bor i ordinärt boende
- Följa upp i samband med både gruppträffar och vid enskilda samtal om stödet har lett till ett önskat resultat

- Anordna och erbjuda hälsofrämjande aktiviteter för personer med demenssjukdom/kognitiv svikt och deras anhöriga som bor i ordinärt boende
- Sprida information till personer med demenssjukdom och deras anhöriga om demenssjukdomar, utredning och behandling
- Informera om och marknadsföra tjänsten på nacka.se kontinuerligt och övriga sociala medier efter gemensam prioritering och planering med äldreheten och omsorgsenheten
- Efter önskemål och efter prioritering med äldreheten genomföra riktade föreläsningar och enstaka handledningstillfällen till personal inom äldreomsorgen med syfte att utveckla vården av personer med demenssjukdom
- Samverka med äldrehetens handläggare, dels för att kunna vägleda personer med demenssjukdom och deras anhöriga till olika insatser, och dels för att handläggare och demenssjuksköterska ska kunna hänvisa enskilda till kontakt med den andra parten
- Samverka med föreningar, ideella organisationer och volontärer
- Samverka med hälso- och sjukvården särskilt med primärvårdens vårdcentraler, samt med minnesmottagningarna vid Nacka närsjukhus och vid karolinska universitetssjukhuset
- Samverka med berörda anordnare/utförare och relevanta nätverk efter prioritering med äldreheten
- Hjälpa personer med demenssjukdom och deras anhöriga i kontakter med myndigheter